

Аналітична довідка про стан епідемічної ситуація з ВІЛ-інфекції/СНІДу в місті Києві станом на 01.10.2020 року

Станом на 01.10.2020 р. число ВІЛ-інфікованих громадян України, які перебувають під медичним наглядом в КМЦ СНІДу, становить 13 968.

Кількість пацієнтів, у яких хвороба набула ІV клінічної стадії (СНІД), становить 2 905 осіб. Показник поширеності ВІЛ-інфекції склав 477,8 на 100 тис. населення (на 01.10.19р. - 439,5 на 100 тис. нас.), показник поширеності СНІДу – 99,4 на 100 тис. нас. (на 01.10.19 р. – 97,8 на 100 тис. нас.).

Таблиця 1

Динаміка показників епідемічного процесу ВІЛ-інфекції/СНІДу в м. Києві

Основні показники	на 01.10. 2016	на 01.10. 2017	на 01.10. 2018	на 01.10. 2019	на 01.10. 2020
Загальна кількість ЛЖВ (гр.України), які перебувають під медичним наглядом в КМЦ СНІДу	12402	12569	13822	13283	13968
з них: хворих на СНІД	2614	2786	2953	2887	2905
Кількість дітей на моніторингу (діагноз в стадії підтвердження)	361	333	306	313	326
Захворюваність на ВІЛ-інфекцію на 100 тис. населення*	39,4	44,8	43,6	38,2	25,9
Поширеність ВІЛ-інфекції на 100 тис. населення	432,7	429,4	473,4	439,5	477,8
Захворюваність на СНІД на 100 тис. населення	13,3	13,1	13,8	12,2	6,0
Поширеність СНІД на 100 тис. населення	91,2	95,9	100,2	97,8	99,4
Взято на облік громадян України за 9 міс. 2020 р., з них:	1384	1509	1629	1524	
- вперше встановлено діагноз ВІЛ-інфекція, з них:	1129	1311	1407	1249	1084
- інфіковані ВІЛ статевим шляхом	653	764	909	839	594
- парентеральним шляхом	299	394	347	280	367
- з вперше встановленим діагнозом СНІД	382	384	401	359	175
Померло ВІЛ-інфікованих громадян України за 9 міс., з них:	197	272	302	333	211
- від хвороб, зумовлених ВІЛ	123	171	189	206	109
Смертність від СНІД на 100 тис. населення	4,3	5,8	6,4	6,9	
Кількість осіб, обстежених на ВІЛ-інфекцію за 9 міс.	154390	176619	218248	210626	144836
у т.ч. обстежені швидкими тестами		52343	111434	112348	57356
- з них виявлено АТ до ВІЛ	2193	2506	2845	2295	1425
Рівень інфікованості ВІЛ, %	1,4	1,4	1,3	1,1	1,4

*Прим.: показник розраховано на кількість ЛЖВ, не включаючи серопозитивних дітей, які перебувають під наглядом до остаточного встановлення діагнозу.

Всього впродовж 9 місяців 2020 р. було зареєстровано та взято під медичний нагляд в закладах охорони здоров'я м. Києва **1 084 осіб** із вперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ-інфекції, що на 165 осіб менше, ніж за аналогічний період минулого року. Серед зареєстрованих нових випадків ВІЛ-інфекції, 111 - це діти віком до 14 років, що народжені ВІЛ-інфікованими жінками, з них - 6 мають остаточно встановлений діагноз, а решта 105 - знаходяться на серомоніторингу.

Рівень захворюваності на ВІЛ-інфекцію в звітному періоді склав 28,9 на 100 тис. населення, замість 38,2 на 100 тис. населення за аналогічний період минулого року..

Домінуючим шляхом зараження ВІЛ серед нових підтверджених випадків ВІЛ-інфекції, без урахування дітей на серомоніторингу, залишається статевий. На нього припадає 61% (594 випадки). Частка парентерального шляху інфікування (внаслідок вживання наркотичних речовин ін'єкційним шляхом) складає 38% (367 випадків), вертикальний (від ВІЛ-інфікованої матері до дитини) - 0,6% (6 випадків) та 1,2% (12 випадків) - шлях інфікування залишився невстановленим (Табл.2).

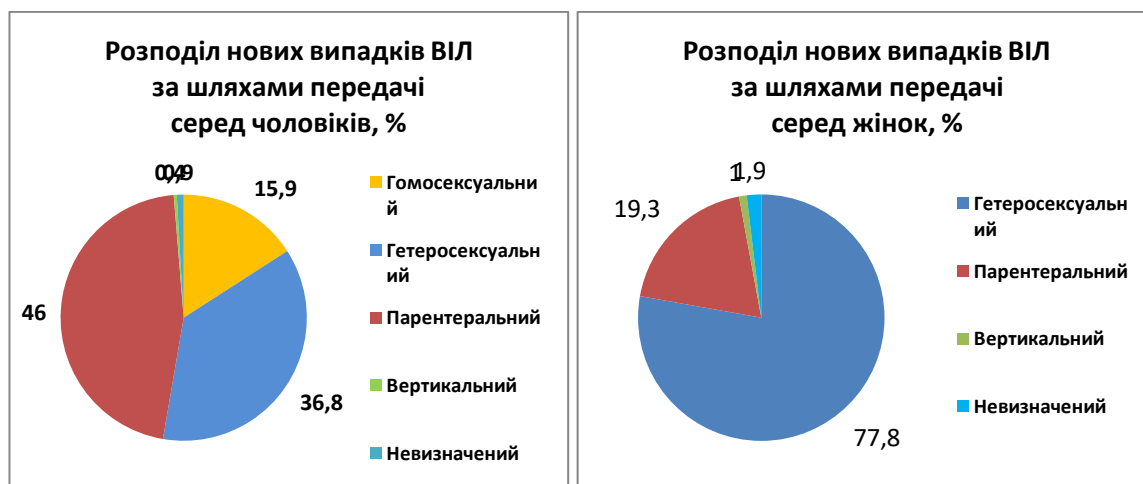
Таблиця 2

Динаміка шляхів інфікування ВІЛ серед осіб з вперше встановленим діагнозом ВІЛ-інфекції (2013-2020 рр.), %

Шляхи інфікування ВІЛ	Частка передачі ВІЛ, %								
	9 міс. 2013	9 міс. 2014	9 міс. 2015	9 міс. 2016	9 міс. 2017	9 міс. 2018	9 міс. 2019	9 міс. 2020	
парентеральний	42,0	34,9	28,8	31,1	33,8	27,48	24,8	38	
статевий	56,8	63,8	69,7	67,9	65,7	71,9	74,4	61	
вертикальний	0,8	1,2	1,0	0,8	0,3	0,62	0,7	0,6	
невизначений	0,3	0,1	0,5	0,2	0,2	-	0,1	1,2	

При розподілі нових випадків ВІЛ-інфекції за статтю, на чоловіків припадає 66% (720 випадків), на жінок - 34% (364 випадки).

Структура шляхів інфікування ВІЛ-інфекцією серед вперше виявлених (без урахування дітей на моніторингу) за 9 місяців 2020 р., в залежності від статі, представлена на Мал. 1.

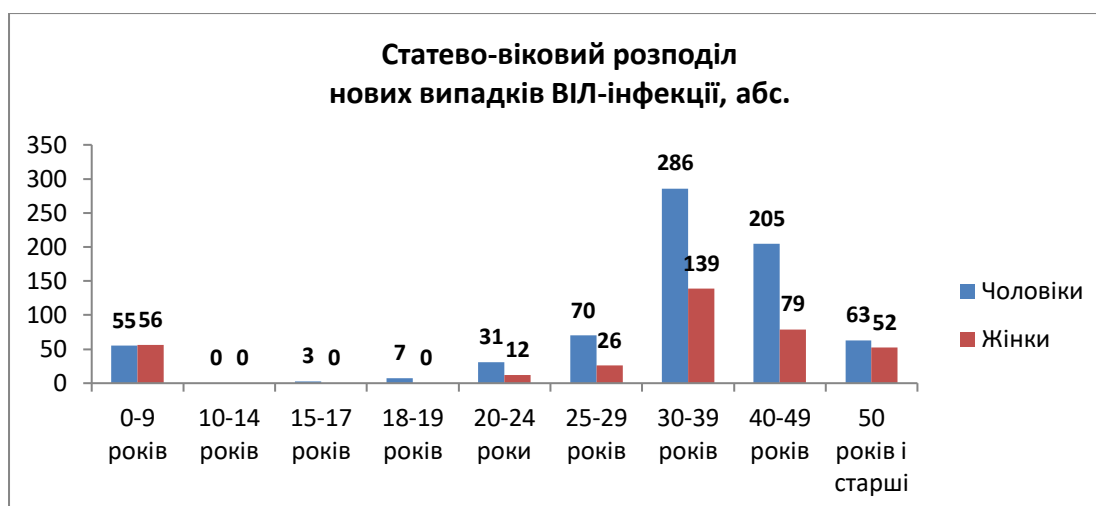
Мал. 1 – Шляхи передачі ВІЛ серед осіб з вперше встановленою ВІЛ-інфекцією в залежності від статті, 9 місяців 2019 р.

Домінуючим шляхом передачі ВІЛ залишається статевий. Його частка для жінок склала майже 80 %, для чоловіків – майже 53% (36,8 % - при гетеросексуальних контактах та 15,9% - при гомосексуальних контактах).

Парентеральний шлях інфікування (при вживанні наркотиків ін'єкційним шляхом) серед чоловіків зареєстровано у 46% випадків, серед жінок – у 19,3%.

При розподілі за статтю, кількість нових випадків ВІЛ серед чоловіків вдвічі перевищила аналогічний показник серед жінок. Найчастіше інфекція реєструється у віковій категорії 30-39 років для обох статей (у 38% випадків серед жінок, та 40% випадків серед чоловіків) та 40-49 років (у 22% випадків серед жінок, та 28% випадків серед чоловіків) (мал. 2).

Мал. 2

Таблиця 2

Статтєво-віковий розподіл осіб з вперше в житті встановленим діагнозом ВІЛ-інфекції

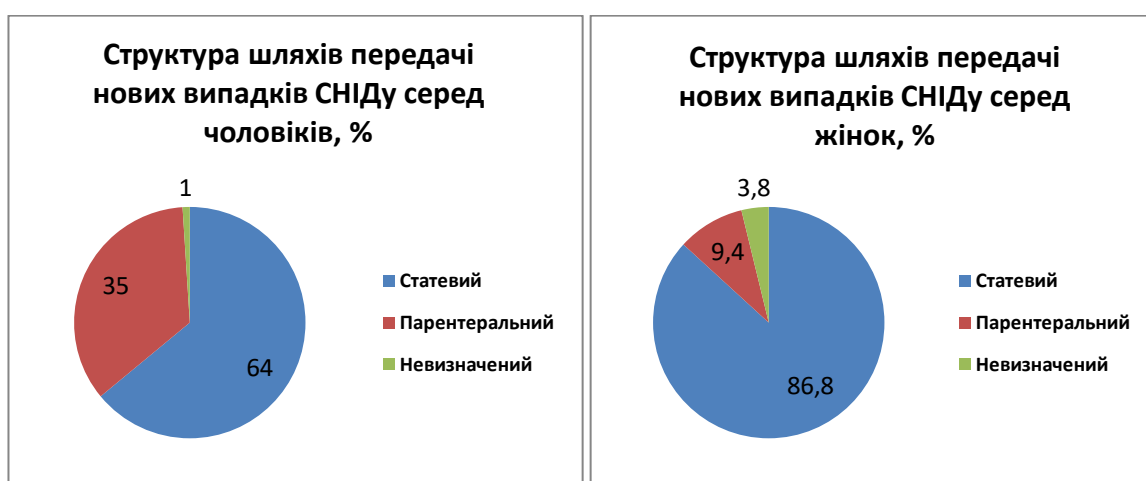
Вікова група	9 міс. 2016 р.	9 міс. 2017 р.	9 міс. 2018 р.	9 міс. 2019 р.	9 міс. 2020 р.	з них, з графі 6	
						чоловіків	жінок
1	2	3	4	5	6	7	8
0 – 14	176	152	151	129	111	55	56
15 – 19	13	14	10	7	10	10	0
20 – 24	60	70	65	64	43	31	12
25 – 29	151	164	133	128	96	70	26
30-39	445	573	556	463	425	286	139
40-49	219	243	341	321	284	205	79
50+	65	95	151	137	115	63	52
Всього	1129	1311	1407	1249	1084	720	364

За 9 місяців 2020 року було вперше зареєстровано та взято під медичний нагляд 175 громадян України в IV клінічній стадії ВІЛ-інфекції (СНІД). Показник захворюваності на СНІД за звітний період склав 6,0 на 100 тис. населення, що вдвічі менше за аналогічний показник 2019 року - 12,2 на 100 тис. населення. Частка чоловіків склала 70% (122 особи), жінок – 30% (53 особи)

При розподілі за шляхами інфікування ВІЛ, на статевий шлях припадає 71% усіх випадків СНІДу (124 особи). Частка парентерального шляху (внаслідок вживання наркотиків ін'єкційним шляхом) склала 27% (48 осіб).

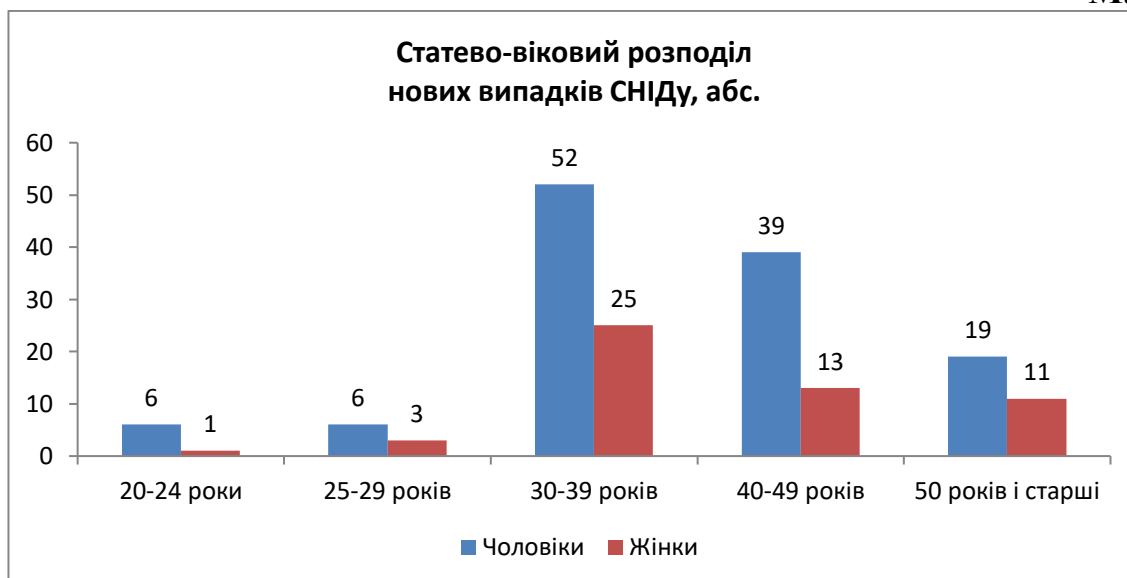
Розподіл нових випадків СНІДу за шляхами передачі в залежності від статі, показано на Мал. 3

Мал. 3

При розподілі за віком, серед осіб вікових категорій 30-39 років та 40-49 років випадки СНІДу реєструються найчастіше (як і взагалі нові випадки ВІЛ-інфекції).

Мал. 4

Протягом 9 місяців поточного року 619 ВІЛ-інфікованих осіб було **знято з-під медичного нагляду**, у тому числі за причинами:

- відсутність антитіл до ВІЛ у дітей, народжених ВІЛ-інфікованими жінками – 101 особа (16,3% від загальної кількості знятих);
- зміна місця проживання - 188 осіб (30,4% від загальної кількості знятих);
- смерть – 211 осіб (34,1 % від загальної кількості знятих);
- інші причини зняття (відмова від медичного нагляду, перебування в місцях позбавлення волі тощо) – 119 осіб (19,2% від загальної кількості знятих).

За причинами смерті – 109 осіб (51,6% від загальної кількості померлих) померло від захворювань, безпосередньо пов'язаних з ВІЛ-інфекцією; 71 особа (33,6%) – від хвороб, не пов'язаних з ВІЛ; у 31 випадку (14,7%) – причина смерті лишилася невідомою.

Показник смертності від хвороб, зумовлених ВІЛ склав 3,7 на 100 тис. населення (6,9 у 2019 році).

Серед померлих 211 осіб, чоловіки – 151 (71,6%) жінки – 60 (28,4%).

83% від усіх випадків смерті (176 осіб) зареєстровані у віковій категорії 25-49 років (82,6% у 2019 році), інші 17% - у віковій категорії 50 років та старші (35 осіб) (16,2% у 2019 році).

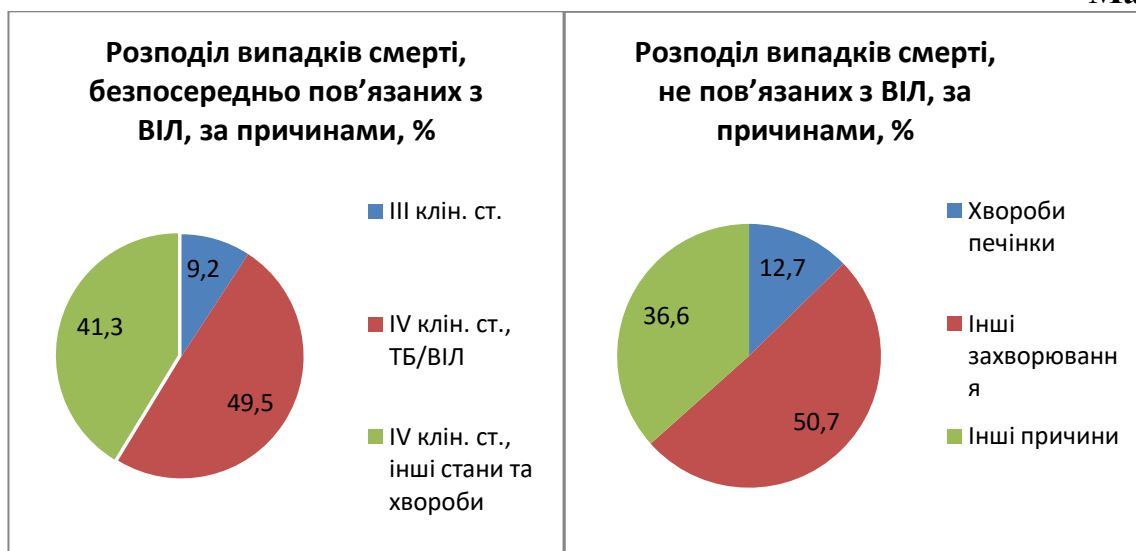
При розподілі за шляхами передачі, інфікування ВІЛ померлих у 42,6% випадків (90 осіб) відбулося статевим шляхом, у 56,9% (120 осіб) - парентеральним (внаслідок вживання наркотиків ін'єкційним шляхом); у 1 випадку (0,5%) шлях інфікування не був встановлений.

Серед 109 осіб, померлих безпосередньо від ВІЛ-інфекції, 10 перебували у III клінічній стадії хвороби, 99 - мали стадію СНІДу, при чому 49 з них (49,5%) – померли від ко-інфекції ТБ/ ВІЛ.

Серед 71 випадку смерті, не пов'язаного з ВІЛ, виділяють наступні причини:

- захворювання печінки (вірусний гепатит В та/або С, цироз печінки вірусної етіології) – 9 випадків (12,7%);
- інші захворювання – 36 випадків (50,7%);
- інші причини – 26 випадків (36,6%).

Розподіл випадків смерті за причинами, зображено на Мал. 5.

Із 211 померлих осіб, 188 отримували АРВ-терапію (89%), при чому 108 з них (57,4%) приймали ліки понад рік. 23 особи (11%) потребували, але не отримували АРВ-терапію.

Таким чином, основним шляхом передачі ВІЛ залишається статевий. Найчастіше нові випадки ВІЛ - інфекції реєструються у віковій категорії 30-39 років. Чоловіки хворіють частіше.

У поточному звітному періоді захворюваність на ВІЛ та СНІД знизилася, у порівнянні з минулорічними показниками, на 32% та 51% відповідно.

Дещо збільшився показник поширеності ВІЛ (на 8,7%), незначно зросла поширеність СНІДу (на 1,6%).

Близько половини усіх випадків смерті спричинені хворобами, безпосередньо пов'язаними з ВІЛ-інфекцією. Половина тих, хто помер у IV клінічній стадії, мали поєднану патологію ТБ/ВІЛ.